

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Año XIV

Reus Divendres 28 de Juliol de 1899

Núm. 3.325

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals librerías d'aquesta ciutat y de fora: Missions, 10. En Barcelona, litografía Mallofre, carrer Junquera, 6. No s'atoraran los originals encara que no s'publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes 1 Ptas. 1
6-provincias trimestre. 3 1/2
Extranjer y Ultramar 7
Anuncis, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

de continuades curacions y d'una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que, el millor remey pera combatre per crónica y rebelde, que sia tota classe de tos.

La que paga més contribució de la província.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrarà forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continu a la vegada que extraordinarias condicions d'economia en lo cost de compra y consum, reunen las de marca silenciosa, gran llumines, espay redutit y facilissim maneig, ventatjas difícils d'obtenir ab altres sistemas. Tenen marca senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian a voluntat, las velocitats mínima a máxima. Los gastos d'oli pera engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls. En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sean necessaris. Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

FIRAS DE SANT JAUME

PERA REGALOS

CASA PORTA

- CORBATA PERA SENYOR de seta superior 1'25 pessetas.—Tres corbatas 3 pessetas.
- REFAJOS PERA SENYORA de percal festonejat 2'00 pessetas.
- Idem id. id. de id. ab bolant 2'50 id.
- Idem ZEFIR superior calitat y lavable 3'50 id.
- Idem YATEN elegantissim ab intrador y punta y bolant parisench 7 pessetas.
- TRAJOS DE BANY pera senyora y nenas desde 5 pessetas.
- MOCADORS pera butxaca ab cenefa y variat assortit de dibuixos desde 4 Ptas. dotzena.
- BRUSAS PERA SENYORA extens assortit.
- CORTES de vestit desde 2'50 pessetas.

LAS FESTAS DE RIUDOMS

Per los detalls que hem anat publicant y per lo que aquestas festes han donat, suposém que nostres lectors estarán enterats encara que superficialment d'elles y com que creyem que mereixen ser detalladas, ja que festes com las que s'portaren a cap se'n venhen pocas en una vila com Riudoms, aném a detallarlas, ja que tinguerem la inmensa satisfacció d'assistirhi, invitats per la comissió composta del Alcalde y dels regidors liberals que componen aquell Ajuntament y de variis particulars que ab incansable activitat y entusiasme a tota prova organisaren tan esplendents festes, dignes d'una població de primer ordre.

Per consegüent, encara que no ab tota la fidelitat que desitjariam, aném a ressenyar lo que presenciarem. Arribada del Excm. Sr. Governador civil, autoritats y convidats

Corresponent a la tanta invitació que la Comissió organitzadora dirigí a las autoritats y particulars tant de Reus com de la vehina capital, arribá a aquesta ciutat lo senyor Governador sent esperat en la estació del Nort per una comissió de Riudoms composta del Alcalde, variis regidors, lo Diputat Provincial don Teodor Cavallé y variis particulars d'aquella vila quins noms sentim no recordar, lo nostre Alcalde D. Pau Font de Rubinat, los senyors Borrás, Massó, Casellas, lo ex-diputat a Cortes D. Pere N. Gay representat per son fill D. Joan y altres senyors, dirigintse desseguida cap a Riudoms ahont erán esperats per una multitud de gent figuranti las personas mes distingidas y representacions de las societats «Centro Liberal» y «Cassino Mercantil».

Ab entrar en lo poble, una nutrida banda llená al ayre sos alegres sons que s'barrejaren ab las detonacions d'una tronada.

També respongueren a la invitació nostre. Jutge de primera instancia senyor Suárez y l'Comandant Militar acompányat de la oficialitat del Regiment de Tenuán que s'troba de guarnició en nostra plassa.

A la hora en que se celebrá l'ofici los convidats junt ab las primeras autoritats anaren a la iglesia que estava plena a vesar de gent del poble ansiosos de gaudir las bellessas de la partitura que s'havia d'executar per la orquesta y coro dirigits per lo professor senyor Camprubi y al mateix temps pera cumplir ab los preceptes que la iglesia mana y que deu cumplir tot poble cult. Tant los coristas com la orquesta se portaren com a verdaders professors portats per la intel·ligent batuta del mestre Camprubi, per quin motiu sortiren molt ben impresionats tots quants tingueren lo goig d'assistirhi aixís com també del inspirat sermó que feu lo distingit orador Rvnt. Mossen Enrich Icart ex-director del collegi d'interns de nostre Institut de segona ensenyansa.

La professó

Per la tarde se celebrá la professó que resultá un verdader aconteixement, ja que jamay se'n havia vist cap de tant lluhida.

Portaven la vanguardia de la comitiva un nutrit «ball de diables» compost d'uns 200 individus que continuament desaparevan carretillas produhint un efecte magnífich ja que sols se veya una pluja de foc. A continuació seguían las banderás y ls tavernacles y demés insignias y trofeus religiosos acompányats per gros número de personas ab hatxas. Després seguían los convidats de rigorosa etiqueta, las autoritats Civil y Militar y l'Ajuntament de la vila que llohia ones bonicas medallas ab un llás, quina cinta portava ls colors de nostre venerada bandera nacional, las sempre gloriosas y may tacadas quatre barras de sanch, tencant la professó las brillants bandes del «Círcol Lliberal» y «Cassino Mercantil» fusionadas.

La entrada de la professó a la iglesia fou d'un efecte encantador, fou un cuadro de vida y animació, un verdader cuadro típic de poble ja que segons costum los diables s'aturaren devant la porta y s'encoratjaren mes ab lo disparo de carretillas convertintse en un foc granejat amenisat pel continuo espatech dels trons de las mateixas en miy de la aclamació y cridoria del poble.

Fochs artificials

A las deu de la nit se dispará en la plassa de la Iglesia un sorprendent y variat castell de fochs, confeccionat per lo celebrat pirotécnich d'aquesta ciutat senyor Espinós, qui demostrá una vegada més la trassera y gust que té en confeccionar aquesta classe d'objectes, mereixent lo beneplácit y la aclamació del públich que omplena per complet aquells espayosos àmbits, a cada passa que s'disparava, fossin «rodas, fossin «cohets». Acabat aquest, seguint la costum tan antiga y típica, lo nunci feu lo consabut pregó de que «Qui no vulga polys que no vagi a l'era» comensant allavors un verdader «moro de fochs», deixant anar deslligats cobets y carretillas en tan gros número que no semblava sino que sortís foc de la terra, produhint una impressió indescriptible aquell esclat d'espurnas, aquell espatech aixordador de carretillas, aquella cridoria de gent que disfrutavan aquell espectacle, per lo que hi son tan aficionats y que no tenen ocasió de presenciarlo sino de lluny a lluny, poguent assegurar que com lo que ns ocupa no n'havíam presenciat pas cap a Riudoms de molts anys a aquesta part.

Aquesta festa acabá a dos querts de dues de la matinata, trasladantse allavors la gernació devant de la casa del rich propietari don Rodolf Cavallé, ahont la Banda del «Círcol Mercantil», quats individus lluhien sos flamants y elegantissims uniformes, per cert estrenats en aquell moment, doná una serenata en obsequi dels senyors Luengo, Font de Rubinat y Suarez que s'hostatjavan en dita casa.

Las pessas que tocaren foren molt ben interpretadas baix la experta batuta del intel·ligent director don Baldomero Sancho. A continuació, la secció coral del «Centro Mercantil» cantá ab molta afinació variis cançons, entre ellas nostre himne «Los Segadors» que fou entusiastament aclamat. Dit coro lo dirigeix l'apropiat y distingit jove don Jaume Vidiella. Lo número públich que ls escoltava no ls hi esgotim pas los aplaudiments en premi a sa digna tasca, a quins aplaudiments juntem los nostres no solzament per lo bé que interpretaren las cançons cantadas, sino per la laboriositat que demostran ja que tots ells son rustichs conreuhadors de la terra y treballadors que emplean los ratos d'oci seguint y fomentant la meritoria obra del may prou plorat Clavé.

Acabada la serenata a prop las tres de la matinata se doná comens al ball que se celebrá en los salons de la societat «Círcol Mercantil», ahont concorregu l'Excm. senyor Governador, acompányat de las demés distingidas personalitats que més amunt hem anomenat.

Aquest ball resultá lluhidíssim en extrém, lo que ho demostra l'haverse acabat quan lo sol yingué a substituir la llum dels quinqués, entrant sos daurats raigs per las finestras. A aquesta hora del matí, la Banda que sortí del ball doná un «passa-calles» per los carrers de la població, comensant ja allavors las festes del dia de Santa Agna.

Lo dia de Santa Agna se celebrá igual que l' die anterior l'Ofici, corrent la part musical a càrrech dels mateixos professors, estant la Iglesia més plena.

Per la tarde se celebrá altre cop la professó ab los mateixos del dia anterior aixís com precedits pel «ball de diables» creyent inútil consignar que resultá digna companyona de la anterior.

Acabada aquesta, la Banda, en obsequi als forasteros doná un concert a la plassa de la Ermita de San Antoni (que s'troba situada a un quart del poble) ahont se consagró lo poble en massa fermanse un verdader aplèch, poguentshi veure las simpáticas riudomenes que totas endiumenjades feyan ostentació de sa hermosura, d'aquella hermosura que no es pas fruyt de las perfumeries, sino de la terra.

Per la nit se celebrà un ball en lo «Centro Liberal» que com lo del dia anterior resultà animadíssim. Aquest fou lo final donat a tan extraordinaries festes.

Festa en la finca del Excm. senyor Marqués de Marianao

Lo senyor Governador deixà 'l poble molt ben impresionat de las mostrats d'efecte y atencions de que havia sigut objecte, dirigintse acompanyat dels senyors Font de Rubinat, Cavallé germans, Borrás, Gay, Casellas y altres a la finca del senyor Samà about foren obsequiats ab un espléndit lunch, trasladantse després a Cambrils about pujaren al tren exprés de Valencia acompanyant al senyor Luengo fins a Salou continuant dit senyor lo viatge fins a Tarragona.

Detalls

Mentres en los carrers se celebraven las lluhidas festes que hem ressenyat en las principals cases de la població s'afanyavan pera donar digne hostatje als forasters, sent digne d'elogi los obsequis que se 'ls hi tributarán per quin motiu detallaré las casas about s'hostatjaren los forasters més distingits.

Los senyors Font de Rubinat, Gay y Casellas s'hostatjaren en la casa del diputat provincial D. Teodor Cavallé; lo senyor Comandant militar y demás oficialitat en casa dels germans Salvadó (Salvador y Estanislau). A nosaltres ens oferí sa casa nostre ferm amic senyor Massó que fou about estiguerem allotjats.

Sentim no recordar las personas que s'hostatjaren en casa dels senyors Joan Salvadó, Constantí Cavallé, D.ª Maria Codina, Vda. de Lecha, Jaume Benach, Anton Ortiga, Bonaventura Ribas y Baldomero Brú.

En casa de D. Teodor Cavallé hi va haver taula parada sempre obsequiant ab fina amabilitat y galanteria D.ª Rosa y sa filla Lola, mare política y esposa respectivament de nostre bon amic D. Rodolf Cavallé.

Tinguerem lo gust de cambiar una encaixada ab lo fill del antic mestre d'aquella vila nostre company en la premsa y Secretari de Gracia D. Anton Manubens.

Devém tributar los elogis que s mereixen los cafeters de las duas societats tants cops mentadas, per la benevolensa y esmero ab que obsequiaren als forasters.

Pera acabar doném la més entusiasta felicitació als organissadors de la festa y en especial a D. Joseph Vidal, ja que han sapigut demostrar la próspera resurrecció que s' inicia en aquella vila que d' un quant temps a aquesta part semblava dormir baix lo pés aclaparador d' uns elements renyits ab lo prés y ab la vida expansiva dels pobles.

Servéixintlos, donchs, aquestes ratllas pera encoratjarlos en sa tasca desitjant poguer repetirlos nostra entusiasta felicitació han sovint.

Exotisme a Catalunya

No hi ha que donarhi voltas; desterrar d' un cop y prompte d' entre nosaltres, tantes practicas, usos y costums exóticas per lo castellaras com campejan per aquest terrer, es empresa punt menys que impossible. Costará, donchs, algu xich fer imperar en tot y per tot 'l esperit verament catalá.

No ja l' inhumat espectacle de corridas de toros, los teatrals del género baix, y cants y balls flamencs, sino que la moda del vestir, actituds, parleria, pretensions d' una bona part de nostre jovent, demostran sa desalentada afició a tot lo que fassi olor a *chulaperia*, *manolaria* y a tota altre terminació provenient de la terra de la *gandularia*. Seduhit per la forma, per lo vistós de la novetat y per las sensacions que de moment experimenta com obrant més directament als sentits, s' enamora facilmente del sistema, teoria ó modo, sens parar compte que per tal modo entra en terreno del mes refinat epicureisme del que per fi, resu'ta l' atrofia de sa naturalesa moral, ensemps que la contradicció més justificada del caracter grave, sentit practich y costums morigeradas que sempre han distingit a Catalunya. Aquí y allá nos deix de veurers trista a la vegada que compassivament algu fill de nostra terra que vestit espressament ab gech curt y pantalons es res, ficada una de las mans a la butxaca en forma de que queda més esquitit lo gech d' aquella part y solta l' altre fent-la anar desdenyosamente, demostrant fer esforços per imitar a la *gente de sangre torera*, sens veurer que lo que esta fent es lo burro en tota la es ensió de la paraula y donar públich testimoni de sa ridiculesa.

En altre part about escán arrodonits uns cuants crítichs artístichs (?) sentiren com un d' ells posa fins als núvols las excel· encias y hermosuras de la obra «Despacho de huevos frescos» quina altura per tots conceptes, diu, no ha conseguit encar e p producció catalana, sens veurer,—el pobre no hi te cap culpa—que posa de manifest las duricias ó ulls de poll que se li crean en locap.

En tant s' observa ab pena una flor dirigida a una noya ab llenguatge de Casella per entendre que fa més fi y gl'án, no veyent que de tota flor es molt més fina sa olor, y mes tendres sas fulles, y mes fresca y mes sana tota ella, en quant s' arrela en son propi terrer, y l' orejá lo mateix aire y la rega la mateixa aigua.

Tot sovint ferirán vostres orel'as alguns can'is de ritme y cadencia musical del mes aborrible flamenquisme, y en quina lletra abundan equivochs de dupiosa moralitat, música y lletra alabadas fins al extrém pels mateixos executants, tant que no veu-

hen los honors de la comparació ab lo dels cants genuinament catalans, sens ferse cárrech que 'l despreci dels de la terra importa lo de si mateixos, y que ab ells y sols ab ells nostres pares y avis avivaban son entusiasme, aumentaban sa forsa y valor y s' imposavan a propis y a extranyos y que 'l propi llenguatge melodich y fonetich es lo que parla mes directament al cor y a l' ánima.

En fi, la *chulaperia* ha fet forat gros en tot lo de casa nostre, puig a la taula, a las habitacions y en els llochs mes íntims s' hi nota que com de gust de dit género enterament contrari al que informa l' esperit em nentment catalá. Cal, donchs, treballar convenientment per desterrarlo *in totum*, a quin fi precisa donar a coneixer las cosas de casa y sas condicions preferents, incu'car cada dia las practicas y exercicis que mes s' avinguin a nostre propi modo de ser, per aixís infiltrar dolça y suauement l' esperit natural en tot lo que s' refereixi a Catalunya, olvidant per sempre paruas y obras d' altre mena que com la quincilleria no tenen mes meri que apareixer bonicas de fora.

Llibres rebuts

Aritmética teórich-práctica compuesta expressament pera 'l Colegi de Sant Jordi y pera servir de text en totas las Escuelas catalanas, per En Camilo Vives, Pbre.

No es aquesta la primera vegada que tenim la satisfacció d' enterar a nostres llegidors de la publicació d' una obra escrita per difandir la ensenyansa primaria en nostra llengua. Anteriorment nostres ilustrats y distingits amichs senyors Fios y Calcat y Font y Sagú han publicat interessants llibres escrits en catalá, com son la «Geografía de Catalunya» «Promptuari de la ortografía catalana» y «Historia de Catalunya» que hem aplaudit forsa, tant per lo acertadament escrits com per cumplir un fi altament practich y laudatori, com es lo de que 'ls tendres noys que van a las Escuelas puguin treure de sos estudis tot lo profit que sos afanyos y sos talents mereixen. Si ja no fos veritat pedagógica per ningú avuy posada en dubte lo principi que diu que «la ensenyansa s' ha de donar en la llengua propia del deixeb'e», citaríam pera refermarla lo brillantíssim resultat que aqueixa ensenyansa ha donat a Barcelona, al Colegi de Sant Jordi tant dignament dirigit pel senyor Fios y Calcat; resultat que s' ha fet evident en los examens darrerament celebrats en aquell important centre docent.—Un dels llibres que en lo Colegi de Sant Jordi han servit de text es la «Aritmética» del Rvnt. Vives, qui es professor del mateix colegi. Pera donar una idea de lo que es aquest llibret, no trobém medi més apropiat que copiar la circular que de son autor rebérem.

«Animat per la gran obra de la restauració de nostres drets sagrats indiscutibles, y pera cooperar d' algun modo ab mas débils forsas a tan justa causa, he publicat, sota los auspícis de la «Agrupació protectora de la Ensenyansa Catalana», una «Aritmética», la primera en son género que s' ha publicat en lo present sigle en nostra llengua, pera que pugui servir de text en totas las Escuelas catalanas, especialment en las escuelas d' obrers, per quina rahó he procurat usar un llenguatge senzill y propi pera tota mena d' inteligencias.

En la primera part tracto de las quatre operaciones senzillas de Sumar, Restar, Multiplicar y Partir introduhint diferents exercicis recreatius de Sumar, y diferentes fórmulas practicas pera la abreviació del multiplicar y dividir.

La segona part está dedicada al Sistema Métrich decimal, als Fraccionaris comuns, ab un gran número de problemas y exercicis practichs.

La gradació ab que está escrita aquesta part, (que es la que s' fa més pesada als noys y minyons) se presenta tan amena y fins tan agradable, que llany de cansar als noys, los estimula més y més al estudi de tan interessant materia ab unas ventajats tan grans y practicas, que bonas probas n' han donat los alumnos del Colegi de Sant Jordi dirigit per l' incansable professor y primer fundador de las escuelas catalanas En Francisco Fios y Calcat, en los examens públichs que s' feren fa pochos dias, en l' esmentat Colegi.

La tercera part tracta de las Potencias dels números y extracció de las Arrels Quadradas y Cúbicas; un breu coneixement de las Progressions aritméticas; Razons y Proporcions; Regles de tres; Companyia ab sas diferentes aplicacions pera las Reglas de Segurs, Repartos, Averias, etc. Segueixen las reglas d' Interés, Descòmpte, Aleació, Conjunta y Falsa posició.

Respecte de las Arrels Quadradas y Cúbicas se dona un nou procediment que surt de la rutina ab que s' fan casi totas las Aritméticas. Es, l' esmentat procediment, tan senzill y original, que un noy, per poch enterar que estigui de la primera part, pot spendre en mitja hora la lli-só a extreure la Arrel Quadrada de qualsevol número sense por de que may se li esborri de la memoria; cal flosarse solzament, que tot consisteix en una senzilla regla de restar.

Acaba la obra ab una colecció de problemas de resúm, a quin més curiós, portant cada hu, un nom que expressa la referencia del problema.»

Conformes de tota conformitat.

¡Don't kiss me!

Los inglesos son la gent més practica del mon. Lo seu particularisme uniforme los ha fet surar sempre. Saben que la boca es lo lloch del organisme pre. Saben que la boca es lo lloch dels microbis, en about s' hi troban constantment més microbis, en estat latent ó ab malaltia ja constituída y fora malaltias s' han dit. Además de precurarshi una bona netedat, han dec dit abolir una de las maneras com la boca exerceix lo seu trist paper de caixa de contagi.

La mala costum de petonejar a las criaturas, está tan arrelada allá com entre nosaltres: menos mal que sols petonejessin los sans y ho fessin en lloch en que la pell estigui dotada de las naturals condicions de resistencia, que li donan més garantíes pera evitar lo contagi. Pero desgraciadament, no es aixís; los ma alts de qualsevol malaltia bucal ó solzament labial, també petonejan y no son pas molts los que miran de evitar lo toparse ab la boca ó 'ls ulls de las criaturas, al ferlo hi un carinyós petó.

Per tot aixó es per lo que 'ls inglesos, ab la sana intenció de tallar lo mal d' arrel, han decidit imprimir en las cintas de las gorras ó sobre ets que portan sos nens lo tíol que serveix d' epigrafe a aquestas ratllas:

NO M PETONEJEU!

costum, qual generalisació seria de desitjar entre nosaltres, ja que adoptantla faríam desapareixer una inutilitat que se converteix en més d' una ocasió, en causa de malaltia que deuria evitarse.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 27 de Juliol de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular
9 m.	760	82		5'5	Ras	
3 t.	760	79				

Horas d'observació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Máxima	Mínim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	Sol. 43	16	24	S.		0'3
3 t.	Sombra 34		30	S.		0'3

Aplaudim de totas veras la disposició de la Alcaldia prohibint terminantment las rifas que celebraven los duenyos de las paradas de quincalla que hi ha instaladas en la plassa de la Constitució ab motiu de la fire ja que ditas rifas sols servían per embáucar la gent y usurparlosi los diners.

Han comensat ja 'ls treballs pera la instalació del Circo Ecuestre Feijoo, en la plassa situada en los terrenos de devant del Hospital Civil.

Se troba ja en aquesta ciutat lo personal de la companyia, lo mateix que 'ls ceballs y toros insinestrats, quals travalls tant han cridat l' atenció en las principals capitals.

La inauguració tindrà lloch demá dissapte a las 9 de la nit.

Avuy a dos quarts de set de la tarde nostre Excelentíssim Ajuntament celebrará la sessió ordinaria de segona convocatoria corresponent a la present setmana.

Per disposició del 14 del corrent, la Direcció general de Contribucions directas fa extensiu a las cédulas personals lo dispost per las demás contribucions en la resolució del dia 3. Per lo tant, continuaran regint en lo corrent exercici las mateixas categorias de cédulas que en lo de 1898-99, ab lo recárrech tranzitori del 30 per 100 pera 'l Tesor.

Per Real ordre del Ministeri de la Guerra se ha concedit a donya Ana Sagrera-Salas, viuda, mare del soldat Joan Ferré Sagrera, la pensió anyal de 182'50 pessetas abonable per la Tesoreria d' Hisenda d' aquesta provincia.

Lo dia 31 del actual los alcaldes dels pobles cap de partit enviarán a la aprobació de la Comissió provincial los comptes de gastos é ingresos de la presó ab la censura de la Junta, composta d' un representant nomenat per cada un dels Ajuntaments del partit.

La festa mejor que aquest any celebrará la important vila de Vilarradona, a jutjar per los preparatius, promet resultar espléndida, puig se tracta de contractar tres aplaudidas orquestas que amenisarán los balls que tindrán lloch en la mateixa.

Ha anclat en lo port de Mahó la poderosa esquadra que mana l' almirall Fournier.

En los primers dies d' Agost deuen los contribuyents satisfacer lo primer trimestre de las cuotas que hi corresponguin per contribució territorial ó industrial.

Ha sigut nomenat oficial de cuarta classe de la Intervenció d' Hisenda d' aquesta provincia don Joseph Rafels Cobadés.

Lo recaudet ahir en la Administració de Consums d'aquesta ciutat per diferents especies, puja a pessetes 1146'84.

Per real ordre del Ministeri de la Guerra s'ha concedit a D. Florenci Fraile y Roca, orfe del segon tinent d'infanteria don Pere, la pensió anyel de 638'75 pessetas, que percebrà l'interessat per la Tresoreria d'Hisenda d'aquesta provincia.

L'Alcalde de Barcelona doctor Robert ha disposat que fossin remeses a Madrid copias dels brindis que ell y l'almirall Fournier pronunciaren en la recepció ab que l'observa l'Ajuntament.

Se troba vacant lo carrech de secretari del Ajuntament de La Morera, per dimissió del que l' desempenyava.

La Junta de Classes passives ha acordat que l'haber mensual de 225 pessetas que percebeix per la Tresoreria d'Hisenda d'aquesta provincia don Ramón Montero Daza, capita de carrabiners retirat, deix d'abonar-se per la mateixa y se continua per la de Barcelona.

Los metjes belgas estan vivament interessats en un extrany cas patològic que s'ha donat en aquella ciutat.

Se tracta d'un obrer a qui mossegà lleugerament un gos. L'home, en quant va rebre la mossegada, correu a casa seva y allí se empenygué a mossegada ab sa muller y ab sos fills. Se l'té en vista d'això per atacat de hidrofobia, y se l'envia a Lile, al Institut Pasteur.

Aquí l'doctor Calmette, que reconeix al malalt, declara que aquest no está hidrofobo, ni, per lo tant, ho estava l'gos que l' mossegà, ni ho estaràn las personas a quins lo pacient ha mossegat.

Se tracta simplement, diu lo metje, d'un cas de autosugestió. Per por de rabiar s'ha cregut rabios aquest infelís.

Lo mes trist del cas es que l'malalt no s'cura, y que haventse lliurat de quedar al Institut Pasteur per no patir hidrofobia, ha tingut d'anar a una casa de salut per estar boig.

Baix la suprema direcció del ministre d'Instrucció pública d'Italia, senyor Baccell, continuan practicantse importants excavacions en l'antic Foro romá. Entre la iglesia de San Adriá (antigua Curia) y l'temple d'Antonino, abdos ben coneguts per los viatjers, ha sigut trobada una inscripció monumental, y descuberta, ademés, los restos d'un edifici, que devia ser importantissim en sa época.

La elegancia dels caracters y l'estil dels adornos arquitectònics recordan lo sigle de August. Quin podrà ser aquest edifici, erigit en mitj del antic Foro? Se sab per los autors llatins que l'Emperador August feu erigir, en honor de sos nets, una basílica ó «porticus», segons Dion Casio, en la via Sacra y molt aprop de la basílica Emiliania. Se sab, ademés, per lo testament de August, trobat a Ancyrá, que Lucio, fill de Agripa y de Júlia, fou nomenat Cònsul a l'edat de catorze anys, y precisament en la inscripció descuberta, se llegeix en aquestes paraulas: «A l'edat de catorze anys, y més endavant: «Fou elegit Cònsul per lo Senat y l'poble romá».

Tot ind'heix, donchs, a creure, en sentir d'aquellochs eminents, que l'edifici que acaba de ser descubert en lo Foro fou erigit en honor de Lucio, net de August, y polser també de son germá Cayo.

Secció oficial

Alcaldia Constitucional de la ciutat de Reus

Don Anton Serra y Pamies ha acudit a aquest Municipi en demanda de permís pera instalar un generador de vapor y una màquina en los baixos de la casa sense número del Passatge de Sardá, propietat de don Pau Abelló, y aquesta Alcaldia, en compliment de lo disposat en l'article 377 de las vigents Ordenansas municipals, ho fa públich a fi de que ls vehins y propietaris immediats a dita localitat, a quins pugui perjudicar la instalació dels referits aparatos, presentin las oportunas reclamacions, dintre del terme dels vuyt dies següents al de la fetxa, a qual efecte estarà de manifest l'expedient de sa referència, durant los horas de despaig, en lo Negociat de Foment de la Secretaria d'aquesta Corporació Municipal.

Reus 27 de Juliol de 1899.—L'Alcalde, Pau Font y de Rubinat.

Edicte

Don Pau Font de Rubinat, Alcalde President del Ajuntament Constitucional d'aquesta ciutat.

Faig sapiguer: Que per circular del Sr. Governador de la provincia, inserta en lo «Boletín Oficial» número 174 corresponent al dia 25 del actual se senyala a aquesta ciutat lo dia primer d'Agost pròxim pera l'ingrés en Caixa de reclutas dels minyons del últim criadament declarats soldats y dels que ls hi correspon quedar en dipòsit ab arreglo a la Lley. En sa consecuencia se convoca per lo present edicte a tots los minyons que voluntariament vulguin concorre al expressat acte pera que compareixen a la Estació del Nort lo dia 1 d'Agost a las vuyt del matí disposats a

marxar ab lo Comissionat a la capital de la zona militar.

Donat en Reus a 27 de Juliol de 1899.—L'Alcalde, Pau Font de Rubinat.

Secció religiosa

Sant d'aruy.—Sant Nassari.
Sant de demé.—Sant Fausti.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 26

De Liorna y Marsella, en 10 dias v. holandés Afrikann de 746 ts., ab trauzi, consignat a D. Emili Borrás.

De Valencia en 2 ds. l. San Pablo, de 4 ts., ab consignat a D. Joseph M. Ricomá.

Despatoadas

Pera Cete v. Cervantes, ab ví.
Pera Rotterdam, y esc. v. holandés Afrikaar, ab ví.
Pera Liverpool y esc. v. Pinzón, ab efectes.
Pera Génova y esc. v. Martos, ab efectes.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotissació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'

Table with exchange rates for various locations: Interior, Exterior, París, Londres, etc.

PARIS 60'60 Norts
GIROS 23'40 Londres 31'15

Se reben órdes pera operacions de Bolsa. Compra y venta al conat de tota classe de valors cotissables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los paissos.

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir:

Table with exchange rates for various locations: Interior, Exterior, Amortizable, Cubas 1896, etc.

Anuncis particulars

ESCORIAS THOMAS.—Végis l'anunci de la quarta plana. Dirigirse a casa Gambús, carrer de Vilá (Bou) 12.

LA ELECTRA REUSENSE

Per rahons fàcils de compendre, la societat «Gas Reusense» acaba de ficosar preus inverossímils al fluit eléctric, que en plasso més ó menos llarch se proposa servir als seus futurs abonats. Aquest acort del Gas Reusense donarà com a immediat resultat la anulació del fluit gás en aquesta ciutat y sa substitució per lo fluit eléctric. Comprehentho aixís nostra Societat, sa proposa ampliar considerablement y desde ara la nova instalació que está portant a cap en aquestos moments a fi de servir en bren plasso las demandas que indubtablement, ha de rebre del públich reusench y a las que atendrá per torn riguros.

Table with electricity rates: Una lámpara incandescent de 5 bujlas 1'25, etc.

En quant a las instalacions se fan desde svuy en iguals condicions que l'altra empresa.

Ab lo favor que l'públich nos dispensa res temem, se 'ns porta a la lluyta, a ella aném ab la tranquilítat del qui no la ha provocat devent solzament fer una manifestació: lo públich trobará sempre en la «Electra Reusense» la millor salvaguardia dels seus interessos.

Reus 2 Maig de 1899.—Per la «Electra Reusense»

Lo Director.

AVIS

Per acort del lltm. senyor Director general de Correus y Telégrafos se convoca a concurs als propietaris de fincas urbanas de Reus que vulguin cedir en arrendament, local suficient pera instalar per terme de quatre anys las oficinas de Correus de dit punt, ab venda pera l'quefe de las mateixas, quin concurs se verificará en la Estafeta de Reus, als trenta dies de publicat aquest anunci.

En las proposicions s'ha de fer constar que las obras d'instalació de la oficina han d'esser de compte dels proponents, acompanyant a las mateixas lo plano acotat del local que s'ofereixi.

Reus 5 Juliol 1899.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUISSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Gas Reusense

Alumbrat eléctric

Establert ja l' servey del alumbrat eléctric, aquesta Societat suministrará lo fluit ahont vulga que s demani, desde la posta a la sortida del Sol, baix los mateixos preus establerts, a saber:

Table with electricity rates: Una lámpara incandescent de 5 bujias, pessetas 1'25 al mes, etc.

UN KILOWAT-HORA (que representa aproximadament lo consum d' una lámpara de 10 bujias durant trenta horas) pessetas 0'50.

Així mateix continuarà practicant gratuitamente las instalacions particulars.

Reus 19 de Maig de 1899.—L' Administrador.

Singles 12 REUS

LLIBRERIA

Singles 12 REUS

Cumplert assortit d' objectes d' escriptori. Id. id. de llibres de 1. ensenyansa. Id. id. de llibres ratllats. Id. id. de tota classe de paper. Plomas, quaderns, carnets, llapis etc. etc.

TOT A PREUS VENTATJOSOS.

No vos equivoquéu.—Singles, 12.—Reus.

INSTITUT VACUNÓGENO SUIS LAUSSANNE

Dipòsit exclusiu a Reus

D. ANTON SERRA (farmacèutich)

Arrabal Santa Anna, 80.

LINFA		PULPA	
	Ptas.		Ptas.
Tubo pera 2 ó 3 vacunas.	1'00	Placas pera 3 á 4 vacunas.	1'50
Tubo pera 8 á 10 vacunas.	1'50	Placas pera 6 á 8 vacunas.	3'00
Tubo pera 20 á 25 vacunas.	3'00	Frascos pera 25 vacunas.	8'00
Estoig ab 5 tubos pera 2 á 3 vacunas.	4'00	Frascos pera 50 vacunas.	15'00

Llibre important CARTILLA RÚSTICA PER US DELS PLANTADORS DE Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interès actualment á tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell á més de donarse complet dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurn de Noya, s'hi troban esplicadas ab claretat totes aquellas operacions y cuydados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep americá, entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alçada dels ceps y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc.; seguit d'altres no menos importants datos molt dignes de tenir-se en compte sobre la manera de conduhir la verema, modo d'obtenir bons vins negres, blancs y rosats, y cuydados de que deuen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més práctichs é inteligents viticultors d'Espanya y Fransa; tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendiment possible del vi, pera que pugá compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 100 páginas en bon paper, y clara impressió, enquadrat a la holandesa y s ven en aquesta imprenta, al preu de UNA PESSETA.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

DE Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta imprenta.

Tranvia á vapor desde la estación del ferrocarril económico fins devant lo carrer Closa de Mestres.

Survey de trens combinats que regirá desde primer de Juliol de 1899.

Sortidas de la Estació.—Mati: 5'25, 6'59, 7'50, 8'40, 10'32, 11'30.—Tarde: 3'02, 3'42, 4'24, 5'06, 5'50, 6'30, 7'14.

Sortidas del carrer Closa de Mestres.—Mati: 5'40, 7'12, 8'00, 8'45, 10'40.—Tarde: 12'30, 2'15, 3'10, 3'52, 4'34, 5'16, 5'58, 6'40, 7'20.

OBSERVACIONES: Los dias festius á mes dels trens indicats en lo present cuadro sortirá un de la estació á las 2'10 y del carrer Closa de Mestres á las 1'39.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

ASCENSORES-SIVILLA Hidráulicos y Eléctricos MONTA-CARGAS Y MONTA-PLATOS

APARATOS MOVIDOS POR MOTOR Y A BRAZO
ELEVADORES
TODOS SISTEMAS

MUNAR Y GUITART

INGENIEROS Y ARQUITECTOS

LIBERTAD 1, MADRID

La casa construye y tiene funcionando aparatos elevadores de todos los sistemas conocidos, como son los de equilibrio superior, equilibrio inferior, hidrostático, funicular, de compensador, eléctrico, hidroeléctrico, mecánicos, etc., etc., que se describen en el CATALOGO GENERAL DE LA CASA.

Se facilitan Catálogos y Presupuestos

1897

BANCA HIPOTECARIA D'ESpanya

Préstams hipotecaris al 5 per 100 d'interés anyal

Amortisables á llarch plasso de 5 á 50 anys

Ab garantia de fincas rústicas y urbanas.

Acabadas las anualitats que s' hagin pactat queda la finca lliure pera el propietari, sens necessitat de cap gasto, ni tenir allavors que reembolsar cap part del capital. Además, lo Banca, acepta en qualsevol época lo reembolso total ó parcial del préstam. No importa que las fincas estiguin hipotecadas. No s' admeten préstams inferiors á 5.000 pessetas. Pera més informes al Agent de dit Banca.

JOAQUIM SOCIATS.—Carrer Santa Anna, núm. 26.—Reus.

PERA ADOB DE TOTA LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

COMIADO FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

Lo més econòmic, lo més efíca, lo mes durader

SALES DE STASSFURT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

baix garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZUE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A. D. OTTO MEDEM.—VALENCIA